

Psykopathysteri:

Stemplet "psykopat" sat på børn og unge, har urimelige konsekvenser, når det fejlagtigt hævdes af eksperter og pædagogers fagforeninger, at disse børn er "uden for pædagogisk rækkevidde", "uanbringelige" m.v.

Af

- Sten Jørgensen, forstander Storstrøms Amts Ungdomscenter
- Benny Lihme, redaktør af Social Kritik
- Søren Magnussen, leder af projektet De Vilde Unge
- Birger Mosholt, leder SSP Dream Team i Greve
- Søren Virenfeldt, leder af opholdsstedet Solhaven

Den psykiatriske klassifikation "psykopati" har på det seneste oplevet en sand revival. Ikke kun som skældsord på den lokale bodega, eller brugt af Lotte Heise som vil udtrykke sin foragt overfor Hells Angels-medlemmet Jønke. Også lægevidenskabeligt/psykiatrisk er den ellers tidligere bortdømte uvidenskabelige diagnose kommet til hæder og ære.

Problemet er ikke kun diagnosens fortsatte uvidenskabelige symptom- og skraldespandskarakter. Problemet er nu yderligere, at diagnosen tages i anvendelse overfor yngre og yngre børn, hvis personlighedsdannelse næppe endnu er så færdigudviklet, at den kan kvalificere til psykopat-hæderen. Og at psykologer og pæagoger indenfor det døgnanbringelsesområde, som burde hjælpe disse børn, i stigende udstrækning siger fra, netop med den begrundelse at børnene/de unge er psykopater. Eller de er det, der i psykopat light-versionen hedder "børn med psykopatiske træk".

Hvad enten det nu er den hårde eller den milde stempling, så indgår det som en afgørende årsagsforklaring at de diagnosticerede er tidligt

følelsesmæssigt skadede børn. Og som følge deraf, kan de ikke knytte sig til voksne. hvad enten disse er plejefamilier eller institutionspæagoger. Denne diagnoses årsagsforklaring er på det seneste blevet en alt mere udbredt og skæbnesvanger legitimering for ikke at hjælpe og tilbyde disse børn behandling. Betegnelserne "uden for pædagogisk rækkevidde" og "uanbringelig" er således i en cocktail bestående af psykopati, kriminalitet og ungdomsvold blevet et omdrejningspunkt for pæagoger og behandlere i deres sigen fra overfor disse børn og unge.

Psykologen Niels Peter Rygård, der citeres hyppigt ud fra sin forskning i disse børn, hævder at "Hvis man ikke kan knytte sig til sine forældre, kan man heller ikke senere i livet knytte sig til andr"(Politiken d.28.8.). Det pæagogiske døgninstitutionspersonale læner sig kraftigt op ad netop denne ekspert. Således fastslår formanden for Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge, Ole Lennart Hansen, at "børnene magter simpelthen ikke at knytte sig til voksne" (Politiken d.24.8.) I øvrigt mener Niels Peter Rygård, at det der skal til, hvis man overhovedet skal arbejde med disse børn er en yderligere *specialiseret* indsats. Han udtaler således til Politiken (d.24.8.), at "Det tager mindst fire-fem år at lære at arbejde med denne type børn".

Ft specialiseringsvanvid som ikke bliver mindre vanvittigt af at de to københavnske afdelinger af Socialpæagogernes Landsforbund og Landsforeningen for Socialpæagoger gentager det i en opgivende og uhyggelig defensiv undersøgelse, de har foretaget af døgninstitutionerne for børn og unge i København for nylik.

I stedet for at fokusere på døgninstitutionspæagogikkens manglende menneskelige engagement, rummelighed, fantasi og faglige udvikling, skydes der nok engang på klientellets efterhånden ultimative negative karakter. Pæagogfagforeningernes opgivende attitude er af en sådan art, at der

efterhånden kun synes at være KZ-lejren tilbage til disse børn og unge. Det siges således *generelt*, at døgninstitutionerne ikke ser sig "istand til at modtage misbrugere, voldsomt udadreagerende unge og meget kriminelle unge". Og om ungdomspensionerne hedder det, at personalet har svært ved at finde handlemuligheder i forhold til unge der er "voldsomt udadreagerende eller med psykopatiske træk" Fagforeningerne skriver om mennesker, "som er stort set umulige at nå... Der er børn og unge, som er meget svære at placere i det rette tilbud, hvis det rette tilbud overhovedet eksisterer".

Tja, magen til pædagogisk opgivenesshed skal man lede længe efter. Og det er døgninstitutioner, der tales om, ikke daginstitutioner. En ting er, at der vitterligt er nogle små grupper af børn og unge, det er yderst vanskeligt at arbejde pædagogisk med. En anden at afskære disse børn fra muligheden for at få hjælp til et ordentligt liv. Og sagen er da også den, at det rent faktisk er muligt som ihærdig, tålmodig og engageret voksen at knytte sådanne børn til sig. Den praktiske pædagogik rundt omkring hvor disse børn og unge befinder sig, det være sig døgninstitutioner, opholdssteder eller projekter, viser ganske enkelt at det ikke passer, at disse børn og unge ikke kan knytte sig til ihærdige voksne. som troværdigt viser, at de *vil* dem. Den nye mønsterbryderforsknings foreløbige

resultater tyder også på, at børn med en ellers yderst dårlig prognose ("tidligt skadet") kan snyde prognosen, netop fordi de knytter til en eller et par bestemte voksne, som har viet dem en særlig opmærksomhed.

De forhold der betinger et tidligt skadet barns relationsdannelse til voksne senere i livet, er af grundlæggende menneskelig karakter. Det er således ikke et spørgsmål om 4-5 års specialuddannelse, om end en pædagogisk professionalisme koblet sammen med det menneskelige og kontinuerlige engagement givetvis er en god kombination. Spørgsmålet er jo selvfølgelig også. hvor dybt og følelsesmæssigt pædagoger og psykologers ambitioner om tilknytning er. Til Rygårds psykoanalytiske og ambitiøse *følelsesmæssige* tilknytning er der kun at sige at mindre vel kan gøre det. De unge som bevisligt via relationer til voksne får nye kompetencer og adfærd, og dermed begår mindre kriminalitet, er da nået dertil gennem en pædagogisk rækken ud efter dem. Paradokset er jo, at der findes pædagogiske initiativer i dette land, der ikke accepterer etiketten "uanbringelig", og hvor nogle af "de uanbringelige" anbringes med succes. Måske eksperter udi børn og unges psykopati og de pædagogiske fagforeninger skulle kigge i denne retning i stedet for at afskrive nogle af dette samfunds mest omsorgssvigtede børn.